

LÄRARHANDLEDNING

Musikpalatset 3

Innehållsförteckning

Om läromedlet	3
Om lärarhandledningen	3
Målgrupp	4
Bedömning	4
Förslag på lektionsupplägg	4
Lektionsförslag kopplade till elevboken.....	6
Innehållsförteckning elevboken.....	6
Kapitel 1	7
Kapitel 2	10
Kapitel 3	16
Kapitel 4	22
Kapitel 5	26
Kapitel 6	31
Kapitel 7	36
Kapitel 8	39
Avslutning	43
Bilagor	
Lösning ordfläta	44
Litteraturtips	44
<i>Extraövning: Sortera musikorden</i>	45
<i>Extraövning: Ordfläta</i>	46
Instrumentprov	47
Grafisk partitur	48

Om läromedlet

Musikpalatset består av:

- Tre elevböcker – Musikpalatset 1, Musikpalatset 2 och Musikpalatset 3
- Lärarhandledningar till varje elevbok
- En sångbok

Elevböcker

Elevböckerna vänder sig till åk 1-2, åk 3-4 samt åk 5-6. Varje bok består av sju kapitel samt en avslutande del med reflektion. Kapitlen innehåller korta fakta-texter, praktiska och teoretiska övningar samt självskattning, utvärdering och kamratbedömning. Varje kapitel avslutas med en kort repetition eller sammanfattande uppgift.

Lärarhandledning

Lärarhandledningen innehåller tips på lektionsupplägg, övningar och fördjupningsuppgifter.

Sångbok

Till Musikpalatset hör en sångbok med nyskriven musik att använda i samband med elevboken och sånger för olika tider på året (planerad utgivning 2023). Det finns sånger med melodi och ackord, några stämsånger och några ensemble-spelslåtar.

Om lärarhandledningen

Lärarhandledningen följer elevbokens kapitelordning och ger konkreta förslag på hur du kan lägga upp lektioner kring innehållet i elevboken.

Syfte, centralt innehåll och kunskapskrav som anges för varje kapitel kopplas både till uppgifterna i elevboken och till de praktiska övningar som jag ger förslag på. Då alla skolor har så olika förutsättningar och resurser är mina förslag på instrumentspel mer generella.

Jag hänvisar ganska ofta till att se klipp på YouTube. Då gäller det självklart att enbart visa lagliga klipp med upphovsrätt och i den mån det går att undvika reklam.

Det centrala innehåll som anges är plockat från LGR22 för årskurs 4-6. De kunskapskrav som anges är de som gäller för att få betyget E i slutet av årskurs 6.

Lektion 2

Mål

Eleverna ska få fundera över varför vi har musik i skolan.

Arbetsgång

- Presentera citaten på s. 7. Berätta att de kommer från Skolverkets kursplan.
- Dela in eleverna i par eller mindre grupper och låt dem fundera över de frågeställningar som finns till citaten. Alla ska anteckna gruppens gemensamma svar.
- Helklassdiskussion om vad eleverna kommit fram till. Den kan genomföras på olika sätt. Antingen redovisar varje grupp alla svar, en grupp kan också få i uppdrag att presentera en särskild frågeställning. Ordet kan även lämnas fritt.
- Avsluta huvudinnehållet med någon form av musiklyssning, kanske liknande som förra gången eller att eleverna får måla till musik.

1. "Kunskaper om och i musik ökar möjligheterna att delta i samhällets kulturfr."
Vad betyder "samhällets kulturfr", tror ni?
_____
Vad betyder musik för dig/er?
_____
Vad tror du musik betyder för folk som bor i Sverige idag?
_____
När används musik?
_____

2. "Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla en musikalisk lyhördhet som gör det möjligt att i samarbete med andra skapa, bearbeta och framföra musik i olika former."
Vad betyder "musikalisk lyhördhet", tror ni?
_____
Vad kan det innebära att "skapa musik"?
_____
Vad kan det innebära att "bearbeta musik"?
_____
Vad är det viktigt att kunna lyssna och samarbeta när man skapar, bearbetar och framför musik?
_____
7

Lektion 3

Mål

Eleverna ska få fundera över hur musik kan påverka oss.

Arbetsgång

- Gå igenom s. 8 för att se om det finns några oklarheter i ordens betydelse.
- Eleverna får fundera själva över vilka påståenden som de tycker stämmer. Kanske väljer de bara några, kanske väljer de alla. De får fundera själva över vad som stämmer överens med deras egna erfarenheter.
- Be eleverna rita på ett papper i vilken av dessa situationer som de själva upplever att musik påverkar dem som starkast. De som vill får berätta vad de ritat.
- Genomför någon form av musiklyssning. Kanske ska eleverna få röra sig fritt i rummet till musik, kanske gör ni en avslappning, eller tar någon av tidigare föreslagna övningar.
- Avsluta huvuddelen med att eleverna själva får göra s. 9.

Lektion 4

Mål

Eleverna ska få en inblick i kunskapskraven för musik i årskurs 6.

Arbetsgång

- Berätta om att det finns kunskapskrav i musik.
- Gå igenom de förenklade kunskapskraven som står på s. 10.
- Be eleverna rita på ett papper i vilken av dessa situationer som de själva upplever att musik påverkar dem som starkast. De som vill får berätta vad de ritat.
- Låt eleverna fundera över frågorna.
- Kooperativ övning: *Berätta mera*. Eleverna går runt i rummet. När de möter någon gör de en high five och så berättar de vad de svarat på frågorna på s. 10. När båda berättat går eleverna vidare och möter en ny partner som de berättar för. Ett bra sätt att få eleverna att gå runt och att verkligen ta kontakt med en annan elev är att starta musik. Så länge musiken spelar går eleverna runt och när den stängs av gör de övningen med närmsta kamrat.
- Avsluta gärna lektionen med att sjunga några sånger, några som eleverna känner igen sedan tidigare och kanske någon ny för dem. Jag själv upplever att sången är svårast att få med eleverna på, särskilt när de börjar närma sig tonår. Därför är det bra att så tidigt som möjligt använda sig av mycket sång och inte sluta med det bara för att eleverna tycker att det är pinsamt att sjunga.

KUNSKAPSKRAV

Alla ämnen i skolan har kunskapskrav som du måste nå upp till för att få ett visst betyg. Du kan få E, C, D, B eller A i betyg.

Här kommer de kunskapskrav vi arbetar mot till årskurs 6. De är skrivna med enkla ord. För att bli godkänd i musik, alltså få betyget E, ska du...

- kunna sjunga med viss säkerhet.
- kunna spela något instrument med viss säkerhet.
- kunna sepassa hur du spelar och sjunger till de andra som är med.
- kunna skapa enkel musik.
- känna till några instrument från olika instrumentfamiljer.
- känna till hur några olika musikstilar låter.
- ha viss förtärlighet för vad musik är; hur den fungerar och vad den kan betyda.

Är det någon av de här sakerna du har testat på eller känner att du redan kan? Berätta!

Är det någon av de här sakerna du gärna vill prova på eller lära dig? Berätta!

10

MUSIKENS PÅVERKAN

Har du upplevt att musik påverkat dig någon gång? Kanske gett dig en speciell känsla? Läs igenom punkterna här nedanför. Stryk under de påståendena som du tycker stämmer.

- Musik i reklam och i affärer kan påverka vad vi köper.
- Musik kan påverka vårt humör; göra oss stressade eller avslappnade.
- Musik skapar stämning i film och datorspel.
- Musik hjälper oss att uttrycka känslor och åsikter.
- Musik kan påverka samhället och politiken.
- Musik är en del av hela världens historia.
- Musik används vid olika högtider, som bröllop, begravning, dop, skolavslutningar och mycket mer.
- Att sjunga och spela musik gör oss ofta glada och får oss att må bra i både kropp och själ.
- Att sjunga och spela musik gör att vi blir bättre på att lyssna och samarbeta.

VAD ÄR VIKTIGAST?

Vad tycker du är det viktigaste med musik? Skriv tre meningar med siffrorna 1-5, där 1 är det viktigaste och 5 det minst viktiga. Det ska vara sju ord eller till.

- ____ Utöva olika känslor när jag lyssnar på musik.
- ____ Spela, för att jag tycker det är roligt.
- ____ Sjunga, eftersom kroppen må bra.
- ____ Förstå andra kulturer genom att lyssna på deras musik.
- ____ Lära mig musikteori.

Jag valde nr. 1 för att _____

Jag valde nr. 5 för att _____

9

Lektion 7

Mål

Elevgrupperna ska framföra sina låtar.

Arbetsgång

- Gör röstuppvärmningen på s. 40 och lägg gärna till fler uppvärmningsövningar.
- Prata i klassen om hur man är en god publik och att ingen får skratta åt någon annan. Det är väldigt viktigt att göra detta innan ni börjar med framträdanden.
- Varje grupp gör sitt framträdande. De ska också visa hur man kan förbereda sig mentalt innan ett framträdande.
- Avsluta lektionens huvudmoment med att göra repetitionen på s. 44.

REPETITION

Vilka fyra kroppsdelar behövs för att sjunga?

.....

Kommer du ihåg hur rötten fungerar? Beskriv med några meningar.

.....

Vad heter de fyra vanligaste röstlägena?

Den ljusa livsrosten kallas .....

Den mörka livsrosten kallas .....

Den ljusa massrosten kallas .....

Den mörka massrosten kallas .....

Vad är bra att tänka på när man ska stå på scen och sjunga eller prata? Skriv två tips.

1. ....

2. ....

44

Kapitel 5: Noter

Kapitlets syfte

Eleverna ska lära sig vad noter, melodi och ackord är.

Centralt innehåll

- Musikaliska byggstenar: puls, rytm, tempo, taktarter, klang, tonhöjd, dynamik, fraser, perioder, musikalisk form och ackord.
- Musiksymboler, grafisk notation, ackordbeteckningar och grundläggande notkännedom.

Kunskapskrav

Det finns inget specifikt kunskapskrav som gäller notskrift och musiksymboler men att kunna dessa saker hjälper eleven att förstå musiken och hur den fungerar. Därför kan man tänka att man arbetar mot följande kunskapskrav när man arbetar med detta kapitel:

- Dessutom uttrycker eleven viss förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i något sammanhang.

Anpassa undervisningen efter era tillgångar

I detta kapitel föreslår jag att ni övar ackordspel på klaviatur. Om ni inte har tillgång till detta kan ni öva ackordspel på ett annat instrument, t.ex. gitarr eller ukulele. Utgå då från s. 52 som exempel på hur man kan spela ackord, men välj en låt som passar för det instrument du har. Exempelvis *Ja, må du leva* på ukulele (2 ackord).

Beroende på hur stor gruppen är och hur många instrument ni har kan du behöva dela in i mindre grupper där vissa arbetar teoretiskt och vissa praktiskt kring ackordspel. Kanske väljer du att göra delar av ett annat kapitel med halva klassen, medan andra halvan spelar ackord?

Lektion 1

Mål

Eleverna ska repetera notvärden, klaver och toner.

Arbetsgång

- Repetera notvärden, klaver och toner utifrån s. 46. Visa på tavlan och låt eleverna berätta vad de minns.
- EPA: Eleverna testas att göra s. 46 på egen hand. Sedan funderar och jämför de med en kamrat. Till sist går ni igenom i helklass och eleverna får rätta sina svar.
- Alla elever får testa att spela C-durskalan på något instrument, exempelvis piano, keyboard, klockspel eller på klaviatur i Garageband och gärna sjunga tonerna till.

KOMMER DU IHÄG?

Vad kallas notvärdena?
Och hur många slag ska man räkna på dem?

 ..... slag
 ..... slag
 ..... slag

Vad heter klaverna?

 .....
 .....

Vilket notvärde kan du stoppa in i takten för att takten ska bli hel?
Notvärdena ska tillsammans vara värda fyra slag.

 | |

Vad heter tonerna i C-durskalan? Skriv namnen under noterna.

46

Viktigt är att ingen behöver göra detta inför de andra! Möjlighet ska erbjudas att stanna kvar efter lektionen/när de andra gått och genomföra momentet!

Bilagor

Här följer några bilagor som kopieringsunderlag. De två första (*Sortera musikorden* och *Ordfläta*) är extrauppgifter du kan ta till vid behov. Instrumentprovet, blockflöjtsspelet och den grafiska partituren hänvisas till på sidorna 20, 21 och 42 i lärarhandledningen.

LÖSNING ORDFLÄTA

Litteraturtips för ytterligare inspiration

100 lätta låtar (finns för både gitarr, ukulele och piano) - Lars Axelsson och Eddie Strängliden, 2017.

Ensembleledning – ledarskap i mindre musikgrupper - Leif Johansson, 2005.

Grundbok i kooperativt lärande - Fohlin, Moerkerken, Westman, Wilson, 2017.

Lathund för låtskrivare - Eva Hillered, 2013.

Spela med hela kroppen: rytmik och motorik i undervisningen - Eva Nivbrant Wedin, 2013.